

Aldous Huxley "Suvokimo durys" | "Dangus ir pragaras"

Netikėta knyga. Aldous paragavo meskalino ir parašė knygą, netgi visas dvi. Pirma stipresnė, aiškesnė. Antroji daugiau meno, religijos analizė. Daug ko išmokė ir mane kaip psichologą. Apie šizofreniją įgijau kitokį supratimą, kiek labiau „iš vidaus“ tą ligą pradėjau matyti.

Suvokimo durys

p.11 Paskui buvo atrasta, kad adrenochroma, adrenalino irimo produktas, sukelia daugelį simptomų, kuriuos patiria meskalinu apsisvaiginęs asmuo. Tačiau adenochromos žmogaus kūne veikiausiai esama savaime. Kitaip tariant, kiekvienas mūsų gali pagaminti cheminę medžiagą, kurios mažytė dozė, kaip nustatyta, gali sukelti didelių sąmonės pokyčių.

p.12 Galime sukaupti informaciją apie patirtis, bet ne pačias patirtis.

p.19 /Jau apsvaigus/ Sąmonę pirmiausiai domino ne matavimai ir lokacija, bet būtis ir prasmė. Podraug su abejingumu erdvei radosi dar gilesnis abejingumas laikui. „Regis, kad jo yra labai daug“, - tai viskas, ką atsakiau, kai tyrėjas paklausė manęs apie laiką.

p.23 Meskalino vartotojas nemato reikalo ko nors konkrečiai imtis ir daugelis priešasčių, dėl kurių įprastomis aplinkybėmis jis pasirengęs veikti ir kentėti, dabar jam atrodo esmingai neįdomios. Jos nebepelno dėmesio, ir tam yra rimta priežastis – jis apmąstymams turi geresnių dalykų.

p.39 Bent jau pusė moralės pasireiškia neigimu, o jos esmė – nepasiduoti piktam. „Tėve mūsų“ maldoje mažiau negu penkiasdešimt žodžių, šešiais iš jų prašome Dievo neleisti mūsų gundyti.

Pascalis „Blogio suma gerokai sumažėtų, jeigu žmonės išmokytų bent jau ramiai sėdėti savo kambarėliuose“.

p.40 Šis slogus pigios parduotuvės tevertas laivo interjeras buvo mano asmeninis „aš“, šitie nepatvarūs skardos ir plastiko niekniekiai buvo mano asmeninis įnašas į visatą.

p.42 Išorinis pasaulis, kuriame prabundame kiekvieną savo gyvenimo rytą, tai vieta, kur norom nenorom tenka suktis, kad išgyventum. Vidiniame pasaulyje nėra nei darbo, nei monotonijos. Jį aplankome tik sapnuose bei svajose, ir jis toks keistas, kad dusyk iš eilės ten užklydę randame jį vis kitokį.

p.47 Be to, kūnas, regis, gebėjo kuo puikiausiai pasirūpinti savimi. Žinoma, juk išties jis visada savimi pasirūpina. Sąmoningas ego viso labo formuoja norus, paskui juos gabena jėgos, kurias jis menkai kontroliuoja ir nieko apie jas nesupranta. Kai jis daro

daugiau, antai pernelyg stengiasi, graužiasi, nuogaštuoja dėl ateities, tik sumenkina tų jėgų efektyvumą ir gali net susargdinti išsekusį kūną.

p.50 Šizofrenija atsiskleidžia per nesugebėjimą pasitraukti iš vidinės ir išorinės realybės (kaip paprastai daro sveikas žmogus) savadarbėje sveiko proto visatoje – griežtame žmogiškame naudingų sąvokų, bendrai suprantamų simbolių, socialiai priimtinių susitarimų pasaulyje.

p.56 Mažai tikėtina, kad žmonija kada nors pajęs verstis be Dirbtinių Rojų. Daugumos žmonių gyvenimai blogiausiu atveju teikia tiek daug skausmo, o geriausiu – yra tokie monotoniški, skurdūs bei riboti, kad postūmis pabėgti, ilgesys išeiti iš savęs bent kelioms akimirkoms visada buvo vienas pagrindinių sielos troškimų.

p.60 Kaip jau esu sakęs, siela labiausiai nekantrauja išsiveržti iš ją varžančios savystės. (Pati iš savęs).

p.71 Bet žmogus, žengiantis atgal pro Duris Sienoje, niekuomet nebus toks pats, koks išėjo. Jis bus išmintingesnis ir mažiau pasipūtęs, laimingesnis, bet mažiau patenkintas savimi, kuklesnis, kad pripažintų savo tamsumą, bet geriau pasirengęs suprasti žodžių ir daiktų santykį, kuris sistemiską mąstymą sieja su neįžvelgiama Paslaptimi, kurią jis nuolat tuščiai stengiasi suvokti.

Dangus ir pragaras

p.78 Eksperimentinės psichologijos atstovai išsiaiškino, jog įkalinus žmogų „apribotoje aplinkoje“, be šviesos, garsų, kvapų ir paguldžius šiltoje vonioje, kuri lieka vieninteliu, vos atskiriamu lytiniu daiktu, auka netrukus ims „regėti“ vaizdus bei „girdėti“ balsus, prasidės keisti kūno potyriai.

p.82 Mes nuolat stengiamės daiktus paversti ženklais, kurie reikalingi suprantamesnėms mūsų pačių pramanytomis abstrakcijoms. Tačiau taip darydami, atimame iš tų daiktų didumą jų prigimtinio daiktiškumo.

p.83 Mus klaidina mūsų lingvistiniai įpročiai. Tarkime, esame linkę sakyti „aš įsivaizduoju“, nors turėtume sakyti, „užuolaida pakilo, kad galėčiau pamatyti“. (Čia labai geras. Ne vaizduotė kuria ir rodo man Didžiąją Sąmonę, Paslaptį ir t.t., bet tam tikromis retomis akimirkomis *man yra leidžiama į ją žvilgtelėti.*)

Dažnai minėdavu, kad smegenų pagrindinė funkcija yra padėti mums išlikti, įsitvirtinti, prisitaikyti. Meskalinas ją ryškiai sumažina.

p.156 Gericault „Pradedu tapyti moterį, bet ji visuomet virsta liūtu“.

